

Sygn. akt I C 1051/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. Michał Jank

Protokolant: staż. Natalia Szcześnik

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa I. Z.

przeciwko (...) Zakład Opieki Zdrowotnej w G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Zakład Opieki Zdrowotnej w G. na rzecz powoda I. Z. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

I. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

I. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.710,54 zł (jeden tysiąc siedemset dziesięć złotych 54/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód I. Z. wniósł pozew przeciwko (...) w G. w G. domagając się zasądzenia kwoty 80.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki błędu medycznego mogące się ujawnić w przyszłości oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniach 27.01.2013 r. - 3.02.2013 r. w (...) w G., Klinice (...) przeprowadzono u powoda operację – (...) metodą M.. Podczas kontroli po zabiegu stwierdzono u powoda obecność dwóch ciał metalicznych – igły chirurgicznej. Po uzyskaniu przez powoda informacji, iż w jego ciele znajdują się metaliczne ciała obce stan zdrowia psychicznego powoda uległ pogorszeniu. Powód cały czas odczuwa lęk związany z możliwością przemieszczania się metalicznych ciał obcych i jej wpływem na komfort jego życia. Po zabiegu powód zaczął cierpieć na bóle kręgosłupa, których przyczyną okazały się być metaliczne ciała obce w ciele powoda.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k.143-145) wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż z badania TK wynika, iż w ciele powoda nie pozostawiono żadnej igły. Bóle kręgosłupa powoda są wywołane zmianami w kręgosłupie. Działania pozwanego były zgodne z wiedzą i sztuką medyczną. Roszczenia powoda są w ocenie pozwanego bezzasadne co do zasady i co do wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód I. Z. w dniach 27.01.2013 r. – 3.02.2013 r. był hospitalizowany w Klinice (...) w G.. W dniu 28.01.2018 r. u powoda przeprowadzono u powoda operację – (...) metodą M.. Powód został wypisany do domu w stanie ogólnym dobrym.

dow ód: dokumentacja medyczna k. 24-65,

W czasie powyższe j operacji w ciele powoda pozostawiono łukowate, metaliczne ciało obce - igłę chirurgiczną. Zlokalizowane jest ono w powłokach podbrzusza w linii środkowej poniżej pępka. Ciało to jest ufiksowane i nie przemieszcza się. Ciało to jest widoczne na zdjęciach rtg oraz w badaniu TK.

dow ód: dokumentacja medyczna k.82-83, 98, 133, 157, opinia biegłego z zakresu radiologii i diagnostyki obrazowej k. 262-264

Igła w tkankach miękkich nie ulega absorpcji. Pozostawione ciało obce nie jest obojętne dla zdrowia. Uszczerbek na zdrowiu powoda jakiego doznał w związku z pozostawieniem w jego ciele ciała obcego podczas wykonywania operacji (...) metodą M. wynosi około 1% (uszkodzenie powłok brzusznych). Skutki dla zdrowia powoda jakie mogą wystąpić w przyszłości w związku z pozostawieniem ciała obcego to ze względu na umiejscowienie ciała obcego metalowego (igła) na przedniej ścianie brzucha w tkankach miękkich - stan zapalny z ewentualnym ropieniem i wielokrotne samooczyszczanie się z ciała obcego poprzez jego wypłynięcie na zewnątrz (w procesie ropnym). Najczęściej jednak pozostawiony fragment sterylnej igły nie daje takich powikłań i tkwienie latami w jednym miejscu nie daje żadnych dolegliwości. W żadnym wypadku obecność fragmentu igły w tej lokalizacji nie powoduje dolegliwości ze strony kręgosłupa. Bóle dolnego kręgosłupa są spowodowane jego zmianami zwyrodnieniowymi. Usunięcia ciała obcego w znieczuleniu miejscowym pod kontrolą ramienia C (RTG) jest ingerencją chirurgiczną, ale mało obciążającą pacjenta.

dow ód: opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii k. 302-320

Powód przeżywa zaistniałą sytuację, boi się o swoje zdrowie.

Przebyty zabieg urologiczny i jego negatywne konsekwencje oraz wynikająca z tego konieczność dalszego działania medycznego miały i mają negatywny wpływ na stan psychiczny powoda, spowodowały wystąpienie u niego, początkowo zaburzeń adaptacyjnych (jako efekt w jego poczuciu stanu zagrożenia życia i swoistej niepełnosprawności) – jako reakcji psychologicznej i emocjonalnej na trudną sytuację życiową, zmieniającą dotychczasowe funkcjonowanie człowieka i niemożność poradzenia sobie z tą sytuacją. Z czasem proces chorobowy postępował. Zaburzenia adaptacyjne uległy przedłużeniu - z czasem – po upływie pół roku wystąpiły zaburzenia depresyjno-lękowe przedłużone.

Obecnie w obrazie klinicznym powoda stwierdza się objawy zaburzeń osobowości z nawarstwieniem depresyjnym jako następstwa zaburzeń depresyjno-lękowych przedłużonych, czas trwania tych zaburzeń powoduje włączenie występujących objawów nerwicowych w strukturę osobowości, skutkując jej trwałymi zmianami. Powód jest zrezygnowany, niepewny, uzależniony od innych, ma kłopoty z postrzeganiem swojej przyszłości. Powód doznał ograniczeń w życiu psychicznym i emocjonalnym. U powoda doszło do 5% uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

dow ód: opinia biegłego psychiatry k. 265-272, opinia uzupełniająca biegłego psychiatry k.330; zeznania A. Z. k. 217, zeznania powoda k. 224

Powód zgłosił swoje roszczenie ubezpieczycielowi pozwanego. (...) S.A. pismem z dnia 8.04.2015 r. odmówił uwzględnienia roszczenia powoda. Odwołanie powoda od decyzji z dnia 8.04.2015 r. nie zostało uwzględnione.

dow ód: pismo (...) S.A. z dnia 8.04.2015 r. k. 96-97, pismo (...) S.A. z dnia 26.10.2015 r. k. 108

Wezwaniem do zapłaty z dnia 26.10.2017 r. powód wezwał (...) S.A. do zapłaty kwoty 80.000 zł w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 26.10.2015 r. k. 106-107

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną oraz opinie biegłych z zakresu radiologii, chirurgii oraz psychiatrii.

W ocenie Sądu wiarygodne są zeznania świadka A. Z. jako logiczne, konsekwentne i zgodne z zeznaniami powoda i dokumentacją medyczną. Świadek będąca córką powoda miała wiedzę na temat leczenia powoda i przeżywania przez niego zaistniałej sytuacji.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. M., który jest pracownikiem pozwanego jedynie w zakresie, w jakim opisywał on przebieg operacji. Świadek jest natomiast pracownikiem pozwanego, stąd też ustalenia co do tego, czy w ciele powoda pozostawiono igłę po wykonanej operacji nie mogły opierać się na tym dowodzie. Świadek mógł być zainteresowany wynikiem postępowania, stąd ocena czy doszło do pozostawienia igły w ciele powoda należała do oceny biegłych radiologa i chirurga, którzy wyraźnie stwierdzili, iż ciało obce jest widoczne na zdjęciach.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda jako logicznym, konsekwentnym, zgodnym z zeznaniami świadka A. Z. oraz dokumentacją medyczną. Sąd miał jednak na względzie, iż ocena stanu zdrowia powoda, w tym konsekwencji pozostawienia w jego ciele ciała obcego należała do biegłych, a nie do powoda, który nie dysponując wiedzą medyczną mógł tylko przedstawić swoje subiektywne odczucia.

W pełni przekonująca jest opinia biegłego z zakresu radiologii i diagnostyki obrazowej P. B., która jest jasna, wyczerpująca, zawiera należyte uzasadnienie i logicznie wyprowadzone wnioski. Podobnie jako w pełni przekonującą należy ocenić opinię biegłego z zakresu chirurgii A. G.. Opinie zostały wydane w oparciu o dokumentację medyczną. Opinia biegłego A. G. nie była kwestionowana przez strony, podobnie jak opinia biegłego radiologa.

Sąd uznał także za wiarygodną opinię biegłej psychiatry, która została sporządzona po badaniu powoda i jest przekonująco umotywowana. Opinia została uzupełniona pisemną opinią uzupełniającą, w której biegła odniosła się do zarzutów pozwanego odnośnie jej opinii. Biegła wyjaśniła, iż dokonała całościowej oceny sytuacji powoda. Podzielić należy stanowisko biegłej, że konieczna jest ocena całościowa stanu psychicznego powoda, co nie zmienia jednak tego, że to konkretne zdarzenia spowodowało uszczerbek na zdrowiu psychicznym. Powód odczuwał stan niepewności, zagrożenia życia i nie był w stanie poradzić sobie z tą sytuacją. Te zaburzenia ulegały przedłużeniu i przekształciły się w zaburzenia depresyjno – lękowe.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego chirurga. Powód wniósł, aby biegły chirurg wypowiedział się czy ciało obce się przemieszcza, czy wcześniej się przemieszczało, czy taka sytuacja w przyszłości mogłaby mieć miejsce. Odpowiedź na powyższe pytanie zawarta jest w opinii biegłego z zakresu radiologii i diagnostyki obrazowej z której wynika wprost, iż ciało obce znajdujące się w ciele powoda jest ufixowane i nie przemieszcza się.

Sąd uznał także za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym dokumentację medyczną nie znajdując podstaw do kwestionowania ich wiarygodności, a których autentyczność nie była także kwestionowana przez strony.

W ocenie Sądu powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 430 k.c. kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Przesłanki odpowiedzialności na podstawie powyższego przepisu są następujące:

a) szkoda wyrządzona osobie trzeciej przez podwładnego,

b) wina podwładnego,

c) wyrządzenie szkody nastąpiło przy wykonywaniu przez podwładnego powierzonych mu czynności,

d) związek przyczynowy pomiędzy czynem niedozwolonym a szkodą.

Podwładny wykonuje czynność powierzoną mu przez zwierzchnika na „własny rachunek” tego ostatniego. Pomiędzy osobą powierzającą wykonanie czynności a tym, komu czynność powierzono, musi istnieć stosunek zwierzchnictwa i podporządkowania – z jednej strony zachodzić musi kierownictwo, a z drugiej obowiązek stosowania się do wskazań powierzającego wykonanie czynności. Pojęcie wina użyte jest w tym samym znaczeniu co w art. 415 k.c. Dla zastosowania art. 430 k.c. nie jest wymagana jakakolwiek wina po stronie zwierzchnika. Odpowiada on bowiem na zasadzie ryzyka w sposób bezwzględny, wyłączający możliwość ekskulpacji np. brakiem wina w nadzorze lub wyborze. Orzecznictwo wskazuje, że do przyjęcia wina osoby, o której mowa w art. 430 k.c. nie jest potrzebne wykazanie, iż osoba ta naruszyła przepisy dotyczące bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego; wystarczy, jeżeli wina tej osoby polega na zaniechaniu zasad ostrożności i bezpieczeństwa, wynikających z doświadczenia życiowego i okoliczności danego wypadku. Wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonych czynności oznacza, że między powierzeniem czynności a działaniem, w którego wyniku nastąpiła szkoda powinien zachodzić normalny związek przyczynowy (por. G. Bieniek. Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1, Lexis Nexis 2006, str. 387-394).

Zachowanie przez wykonującego powierzone czynności określonej samodzielności nie wyłącza istnienia podporządkowania w rozumieniu art. 430 k.c. Niezależność zawodowa lekarza w zakresie sztuki medycznej nie sprzeciwia się stwierdzeniu stosunku podporządkowania w rozumieniu art. 430 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 308/10, OSNC 2011/10/116, OSP 2011/11/112, Biul.SN 2011/3/15).

Odpowiedzialność zakładu opieki medycznej na zasadzie art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. zachodzi tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności deliktowej, a mianowicie: wyrządzenie szkody przez personel medyczny, zawinione działanie lub zaniechanie tego personelu, normalny związek przyczynowy pomiędzy tym działaniem lub zaniechaniem a wyrządzoną szkodą oraz wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonych czynności. Ciężar wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności zgodnie z art. 6 k.c. spoczywa na powodzie. Choć odpowiedzialność deliktowa wynikająca z art. 430 k.c. w związku z art. 415 k.c. oparta jest na zasadzie ryzyka, niemniej jednak jej konieczną przesłanką jest wina podwładnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie I ACa 1411/12, LEX nr 2106863).

W niniejszej sprawie wystąpiły przesłanki odpowiedzialności pozwanego za błąd medyczny.

Z opinii biegłego z zakresu radiologii i diagnostyki obrazowej jednoznacznie wynika, iż w ciele powoda znajduje się łukowate, metaliczne ciało obce będące igłą chirurgiczną. Zlokalizowane jest ono w powłokach podbrzusza w linii środkowej poniżej pępka. Ciało to jest ufiksowane i nie przemieszcza się. Ciało to jest widoczne na zdjęciach rtg oraz w badaniu TK. Biegli z zakresu radiologii oraz chirurgii jednoznacznie stwierdzili, iż w tkankach pacjenta występuje ciało metalowe. Biegli nie potwierdzili twierdzenia pozwanego, aby u powoda nie wystąpiło ciało obce, lecz zwapniałe szwy. Skoro w ciele powoda podczas zabiegu chirurgicznego w pozwanym szpitalu pozostawiono igłę chirurgiczną to zabieg nie został przeprowadzony prawidłowo, z zachowaniem należytej staranności przy wykonywaniu zabiegu medycznego. Na skutek przeprowadzonego zabiegu powód doznał uszczerbku na zdrowiu.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zdrowie jest dobrem szczególnie cennym i przyjmowanie stosunkowo niskich kwot zadośćuczynienia może prowadzić do deprecjacji tego dobra (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie I ACa 219/18, LEX nr 2537594).

Powód domagał się zasądzenia kwoty 80.000 zł, która w ocenie Sądu jest kwotą nadmierną, nieadekwatną do krzywdy powoda.

Powód podnosił, iż pozostawienie igły w jego ciele spowodowało bóle kręgosłupa. Z opinii biegłego z zakresu radiologii wynika, iż pozostawione w ciele powoda ciało obce nie przemieszcza się. Biegły chirurg w swojej opinii wskazał, iż w żadnym wypadku obecność fragmentu igły w tej lokalizacji nie powoduje dolegliwości ze strony kręgosłupa, bóle dolnego kręgosłupa są spowodowane jego zmianami zwyrodnieniowymi. Uszczerbek na zdrowiu powoda jakiego doznał w związku z pozostawieniem w jego ciele ciała obcego podczas wykonywania operacji adenomektomii wynosi około 1%. Z opinii biegłego chirurga wynika, iż najczęściej jednak pozostawiony fragment sterylnej igły tkwiąc latami w jednym miejscu nie daje żadnych dolegliwości fizycznych.

Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 15.000 zł mając na względzie, iż pozostawienie igły w ciele powoda powoduje u niego dyskomfort psychiczny. Z opinii biegłej psychiatry wynika, iż przebyty zabieg urologiczny i jego negatywne konsekwencje oraz wynikająca z tego konieczność dalszego działania medycznego miały i mają negatywny wpływ na stan psychiczny powoda, spowodowały wystąpienie u niego, początkowo zaburzeń adaptacyjnych – jako reakcji psychologicznej i emocjonalnej na trudną sytuację życiową, zmieniającą dotychczasowe funkcjonowanie człowieka i niemożność poradzenia sobie z tą sytuacją. Z czasem proces chorobowy postępował. Zaburzenia adaptacyjne uległy przedłużeniu - z czasem – po upływie pół roku wystąpiły zaburzenia depresyjno-lękowe przedłużone. Obecnie w obrazie klinicznym powoda stwierdza się objawy zaburzeń osobowości z nawarstwieniem depresyjnym jako następstwa zaburzeń depresyjno-lękowych przedłużonych, czas trwania tych zaburzeń powoduje włączenie występujących objawów nerwicowych w strukturę osobowości, skutkując jej trwałymi zmianami. U powoda doszło do 5% uszczerbku na zdrowiu psychicznym. Pozostawienie igły w ciele powoda powoduje, iż czuje on obawy o własne zdrowie. Powód jest starszą osobą, która przeżywa zaistniałą sytuację. Powód zeznał, iż gdy coś go ukłuje to się boi, jest przewrażliwiony na tym tle.

Reasumując, już samo pozostawienie igły w ciele powoda skutkowało jego krzywdą. Jest to niewątpliwie okoliczność, która u każdego człowieka powoduje dyskomfort psychiczny. Zasądzona kwota 15.000 zł jest kwotą odpowiednią do krzywdy powoda. Zasądzenie niższej kwoty byłoby nieodpowiednie mając na względzie jak cenne jest zdrowie dla każdego człowieka.

Mając na względzie powyższe, Sąd na mocy art.430 k.c. w zw. z art.415 k.c. w zw. z art. 445§1 k.c. orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził na podstawie art. 481§1 k.c. od dnia 1 lipca 2016 r., tj. po upływie 14 dni od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu mając na względzie, iż powód wezwanie do zapłaty wystosował tylko do (...) S.A., a nie do pozwanego.

Powód na podstawie art. 189 k.p.c. domagał się także ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki błędu medycznego mogące ujawnić się w przyszłości. Powództwo podlegało jednak w tym zakresie oddaleniu.

Nie można zakwestionować interesu prawnego, gdy wydanie orzeczenia na podstawie art. 189 k.p.c. ma znaczenie zarówno dla obecnych, jak i przyszłych, możliwych, ale obiektywnie prawdopodobnych stosunków prawnych i praw, albo sytuacji prawnej podmiotu występującego z żądaniem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie V ACa 984/17, LEX nr 2436618).

Z opinii biegłego chirurga nie wynika, aby prawdopodobne skutki pozostawienia igły chirurgicznej w ciele powoda mogły wystąpić w przyszłości. Biegły chirurg wskazał, iż najczęściej pozostawiony fragment sterylnej igły nie daje powikłań i tkwiąc latami w jednym miejscu nie daje żadnych dolegliwości (por. k.320). W tej sytuacji brak było

podstaw do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki błędu medycznego mogące ujawnić się w przyszłości i powództwo podlegało oddaleniu na podstawie art. 189 k.p.c. a contrario.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c., art. 108§1 k.p.c., § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 poz. 490 ze zm.) w zw. z §21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów. Powód domagał się zasądzenia kwoty 80.000 zł, Sąd zasądził na jego rzecz kwotę 15.000 zł, zatem powód wygrał sprawę w 19%, a przegrał w 81%. Na koszty procesu poniesione przez powoda składała się opłata od pozwu w wysokości 800 zł, dwie zaliczki na koszty wynagrodzenia biegłych w wysokości po 1000 zł (łącznie 2.000 zł), koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 zł, w tym 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.617 zł, w tym 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. 81 % z kwoty 3617 zł stanowi 2.929,77 zł, a 19% z 6.417 zł 1.219,23 zł. Różnica kwoty 2.929,77 zł i 1.219,23 zł daje kwotę 1.710,54 zł, którą powód winien zwrócić pozwanemu tytułem zwrotu kosztów procesu.